

§ 1 Frågestund

Frågestund

Anf. 1 TALMANNEN:

Vi påbörjar nu mandatperiodens första frågestund. Jag vill hälsa statsråden hjärtligt välkomna.

Frågor besvaras i dag av närings- och innovationsminister Mikael Damberg (S), landsbygdsminister Sven-Erik Bucht (S), statsrådet Helene Hellmark Knutsson (S), statsrådet Anders Ygeman (S) och statsrådet Per Bolund (MP). Landsbygdsminister Sven-Erik Bucht ersätter statsrådet Anna Johansson, som tidigare meddelats skulle ha deltagit.

En fråga ska vara av övergripande och allmänpolitiskt slag eller avse ett ämne som faller inom statsrådets ansvarsområde och rör dennes tjänsteutövning.

Närings- och innovationsminister Mikael Damberg besvarar såväl allmänpolitiska frågor som frågor inom sitt eget ansvarsområde. Frågor till övriga statsråd förutsätts beröra deras ansvarsområden inom regeringen.

Höjda kostnader för unga och äldre anställda

Anf. 2 ELISABETH SVANTESSON (M):

Herr talman! Jag vill ställa min fråga till näringsminister Mikael Damberg.

Det tog inte många timmar innan den här regeringen hade fattat sitt första beslut. Med kirurgisk precision slår man hårt mot jobb och företagande.

Från den 1 januari kommer det att bli dyrare för företag men också för offentliga arbetsgivare, som kommuner och landsting, att ha unga anställda men också att ha personer över 65 år anställda. Det senare är någonting som varken Socialdemokraterna eller Miljöpartiet aviserat tidigare.

Min fråga till näringsministern är: Hur tror näringsministern att höjda kostnader för att ha unga anställda och äldre anställda kan leda till fler jobb? Och på vilket sätt förbättrar det näringslivsklimatet från den 1 januari att det blir betydligt dyrare för företag att ha människor anställda?

Anf. 3 Närings- och innovationsminister MIKAEL DAMBERG (S):

Herr talman! Det här är en debatt som vi hade i princip under hela valrörelsen; den är inte ny.

Den förra regeringen gjorde ett antal nedsättningar av arbetsgivaravgiften som många forskare och experter har utvärderat och sett väldigt få positiva effekter av. Snarare har det varit dyrt och med få sysselsättnings-effekter. Då har vi, den tillträdde regeringen, bestämt oss för att göra en omfördelning i den budget som vi kommer att presentera. Vi tar tillbaka en del av de nedsatta arbetsgivaravgifterna och väljer i stället att investera i sådant som vi vet skapar nya jobb och utvecklingsmöjligheter för de människor runt om i Sverige som fortfarande går arbetslösa.

Efter åtta år med den förra regeringens maktinnehav är arbetslösheten högre än när den tillträdde. Nu är det dags att pröva en ny politik för att satsa på att ge de människor som saknar arbete chanser att komma tillbaka, att investera i sådant som skapar framtidens jobb.

Anf. 4 ELISABETH SVANTESSON (M):

Herr talman! Det är naturligtvis ingen slump att över 300 000 fler har ett jobb att gå till jämfört med för åtta år sedan, trots den tuffa lågkonjunkturen. Det är viktiga reformer som har kommit på plats. Bland annat har vi sänkt kostnaderna för att anställa unga *och* äldre.

Det intressanta är att ni inte har aviserat tidigare att ni också ska höja kostnaderna för att ha äldre anställda. Jag menar att det inte är en slump att vi har dubbelt så många över 65 år som jobbar i dag jämfört med för åtta år sedan. Det spelar roll. Politik spelar roll.

Det som jag tycker är anmärkningsvärt just nu är att ni inte gör några som helst bedömningar av sysselsättningseffekten av de förslag som ni lägger fram om stora skatteförändringar. Det finns alltså inga bedömningar av hur det här påverkar jobben i Sverige. Det är ju brukligt att Finansdepartementet gör sådana bedömningar.

Min fråga till näringsministern är: Varför utelämnar ni bedömningar av sysselsättningseffekter av så här stora och viktiga skattehöjningar på anställda?

Anf. 5 Närings- och innovationsminister MIKAEL DAMBERG (S):

Herr talman! Det blir svårt för den borgerliga oppositionen så här i början att komma ut från den valretorik som man hade före valet. Det blir lite knepigt för oppositionen nu att reda ut varför vi har ett budgetunderskott på 90 miljarder kronor i år. Kan det bero på de stora skattesänkningar som genomfördes med lånade pengar? Det gör att reformutrymmet nu är begränsat och att man måste väga insatser för att se vad som ger mest effekt. Vi har dragit slutsatsen att de här skattejusteringarna kan göras för att göra investeringar, för att de arbetslösa ska komma i jobb men också för insatser som större investeringar i bostadsbyggande, i renoveringar, i underhåll av järnvägen, i sådant som bygger framtidens jobb. Och det är en annan politik än den som ni stod för i valrörelsen och förlorade valet med.

Det är klart att den här regeringen kommer att bedriva en annan politik än den politik som ni gick till val på.

Sedan har vi inte presenterat vår budgetproposition än, men jag kan garantera att det i budgetpropositionen kommer att redovisas mycket om hur vi ser på sysselsättning och sysselsättningseffekter.

Anf. 6 PAULA BIELER (SD):

Herr talman! Även jag vill vända mig till Mikael Damberg, och även jag tänker fråga om den höjda skatten för äldre.

I takt med att vi får allt bättre välbefinnande och levnadsförutsättningar lever vi också allt längre. Detta är givetvis någonting som vi i första hand ska glädjas över, men det medför också att vi blir allt fler som ska försörjas av allt färre.

Alliansregeringen genomförde under sin tid vid makten ett antal åtgärder för att uppmuntra dem som vill och kan att arbeta längre, även efter 65-årsdagen. Ett steg var ett utökat jobbskatteavdrag, ett annat en sänkning av arbetsgivaravgiften för att endast omfatta ålderspensionsavgiften. Detta gav också resultat, precis som vi nyss hörde. Sysselsättningen bland personer som uppnått pensionsålder har tydligt ökat.

I detta läge väljer alltså den nytilträdde regeringen att införa en särskild löneskatt för anställda över 65 år. Min fråga är mycket enkel: Hur tänkte ni här?

Anf. 7 Närings- och innovationsminister MIKAEL DAMBERG (S):

Herr talman! Detta är inte den enda skatteförändring som den här regeringen föreslår för pensionärer. Den stora och principiellt viktigaste frågan handlar om att vi nu tar steg för att avskaffa den pensionärsskatt som den förra regeringen införde som innebär att ålderspensionärer betalar en högre skatt än löntagare. Vi tycker att det är moraliskt fel. Vi kommer att gå vidare med förslag nu som helt tar bort skatteflyktan mellan löntagare och pensionärer, för dem med lägst pension, som ett första steg på vägen mot att avskaffa den orättvisa pensionärsskatten.

Sedan gör vi en viss justering av arbetsgivaravgiften för ålderspensionärer. Men det kommer fortfarande att vara mer lönsamt att anställa en äldre person än en yngre person, och det tycker vi är bra. Det är därför detta förslag kommer att ligga i regeringens budget.

Anf. 8 PAULA BIELER (SD):

Herr talman! Jag tackar Mikael Damberg för svaret.

Ja, vi brukar ju få höra just detta från regeringens sida, att det fortfarande är lönsamt att fortsätta att arbeta efter 65. Men den här höjningen är större än vad den allmänna löneavgiften är. Arbetsgivaravgiften omfattar ju flera delar, och en stor del av dessa går till sociala avgifter för försäkringar som man inte omfattas av om man är över 65. Man har redan en svagare ställning på arbetsmarknaden, och det gäller inte bara detta, utan man förlorar skyddet när det gäller att få ha kvar sin anställning och så vidare. I realiteten blir det alltså med ert förslag dyrare att anställa personer över än under 65 år sett till vad löneavgiften går till.

Våra äldre besitter en lång arbetslivserfarenhet. Deras värde på arbetsmarknaden ska verkligen inte underskattas. Det är min mening att vi bör vara tacksamma för att de vill fortsätta att arbeta och inte försvåra detta och straffbeskatta dem.

Jag vill än en gång fråga: Varför väljer ni att göra det olönsamt att anställa äldre?

Frågestund

Anf. 9 Närings- och innovationsminister MIKAEL DAMBERG (S):
Herr talman! Först bara när det gäller matematiken blir det fortsatt lönsamt för arbetsgivare att anställa äldre med det förslag som regeringen presenterar. Dessutom börjar vi att avskaffa den pensionärsskatt som den regering som just har avgått införde. Jag tror att många pensionärer uppskattar denna politiska prioritering, därför att någonting som upprör många äldre i dag är att de beskattas hårdare än löntagare, trots att de har arbetat i hela sitt liv. Detta är en justering som vi genomför.

Jag tror att många äldre också ser och kommer att uppskatta att vi gör stora insatser för att inte minst ge unga människor jobb. Man måste prioritera ekonomiskt och göra insatser för att de unga människor som har gått långtidsarbetslösa kommer i utbildning, kommer i riktiga jobb eller får praktikplatser. De ska ha någonting vettigt att göra i stället för att gå långtidsarbetslösa.

Budgeten är en prioriteringsfråga. Man måste orka med att prioritera det som är viktigast. Den förra regeringen lämnade efter sig ett budgetunderskott på 90 miljarder kronor. Det kräver ännu tuffare tag de närmaste åren vad gäller att prioritera bland utgifter och inkomster.

Skattehöjningar för företagen

Anf. 10 EMIL KÄLLSTRÖM (C):

Herr talman! Övriga statsråd får ursäkta, men även jag har en fråga till näringsminister Mikael Damberg. Jag börjar med att gratulera till det nya jobbet. Mikael Damberg innehar nu ett ämbete som centerpartister har innehaft de senaste åtta åren, först Maud Olofsson och sedan Annie Lööf. Under denna tid tog vi krafttag för att stimulera nya och växande företag i Sverige, vilket betalat sig med 350 000 nya jobb. De flesta av dessa jobb har vuxit fram i just nya och växande företag.

Mycket tyder på att detta är en resa och en positiv trend som riskerar brytas under din tid som näringsminister, Mikael Damberg, givet de skatteökningar och nya regleringar som kommer att läggas på de nya och växande företagen, om vi ser på vad ni har gått till val på.

Hur mycket tror näringsministern att företagandet och jobbskapandet kommer att minska givet de skattehöjningar och nya regleringar som föreslås?

Anf. 11 Närings- och innovationsminister MIKAEL DAMBERG (S):

Herr talman! Jag tackar för Emil Källströms gratulationer. Jag tror dock att han överskattar mitt inflytande på svenskt näringslivs utveckling efter 13 dagar. Jag tror inte att jag vare sig i positiv eller i negativ bemärkelse har haft förmågan att påverka hela Sveriges utveckling på de 13 dagar jag har haft ministerposten.

Vi för här en diskussion som handlar om vissa delar av den budget som kommer att läggas på riksdagens bord. Budgeten är ännu inte presenterad. Delar av budgeten har vi gått ut med, men andra delar har vi inte gått ut med.

Jag tror att Emil Källström kommer att känna igen och uppskatta delar av de förslag vi kommer att lägga fram på det näringspolitiska området.

Båda våra partier drev i valrörelsen till exempel kravet på minskade kostnader för företag när det gäller sjuklöneansvar. Det är en fråga som många små och medelstora företag rankar högt när det gäller förmågan att vilja och våga anställa fler människor. Det är en fråga som regeringen kommer att jobba vidare med. På vissa områden kommer Emil Källström inte att bli nöjd. På andra områden kommer han att känna igen sig.

Prot. 2014/15:10

16 oktober

Frågestund

Anf. 12 EMIL KÄLLSTRÖM (C):

Herr talman! Jag kan hålla med Mikael Damberg om att den skada han har orsakat hittills är högst begränsad. Det jag är orolig för är tiden framåt.

Ett grundläggande ekonomiskt samband är att om vi gör något dyrare och krångligare blir utbudet mindre. Det gäller också jobbskapandet.

Jag kommer inte att uppskatta skattehöjningar på 19 miljarder på svensk företagsamhet och jobbskapande. Jag kommer inte att uppskatta en djupt landsbygds- och Norrlandsfientlig kilometerskatt. Jag kommer inte heller att uppskatta en nedläggning av Bromma flygplats. Det kommer att påverka näringslivet runt om i landet och innebära färre jobb.

Låt oss inte se till de 13 dagar som har gått utan till den period som komma skall. Kan du, näringsministern, uppskatta hur mycket svensk företagsamhet och jobbskapande kommer att drabbas av dina skattehöjningar och nya regleringar?

Anf. 13 Närings- och innovationsminister MIKAEL DAMBERG (S):

Herr talman! Efter åtta år lämnar den borgerliga regeringen efter sig ett underskott på 90 miljarder kronor och en situation på svensk arbetsmarknad där fler människor är arbetslösa än när man fick uppdraget att bilda regering. De borgerliga partiföreträdarna i riksdagen kanske ska fundera över sitt eget ansvar för den situation som vi har på svensk arbetsmarknad i dag.

Denna regering har bestämt sig för att sätta jobben i fokus för hela sitt arbete. Vi har sagt att Sverige 2020 ska ha EU:s lägsta arbetslöshet. Det är ett mål som ställer höga krav på alla politikområden, på näringspolitiken, på investeringspolitiken vad gäller infrastruktur, på miljöpolitiken, på skol- och utbildningspolitiken, på export- och handelsfrämjandepolitiken.

Denna regering går framåt denna mandatperiod med ett program för att skapa fler jobb i Sverige så att vi får ned arbetslösheten till lägst i EU 2020. Det är vår ambition, och det kommer att märkas skillnad med en ny regering.

Målet om EU:s lägsta arbetslöshet 2020

Anf. 14 INGEMAR NILSSON (S):

Herr talman! Jag tänker inte bryta mönstret, utan även min fråga riktar sig till närings- och innovationsminister Mikael Damberg.

I regeringsförklaringen slås det fast att antalet personer som arbetar och antalet arbetade timmar i svensk ekonomi ska öka så mycket att vi når målet om lägst arbetslöshet i EU 2020.

Mycket av Sveriges ekonomiska styrka kommer av vår förmåga att sälja framstående högkvalitativa och innovativa varor och tjänster på globala marknader. Med det som utgångspunkt frågar jag vilka åtgärder näringsministern avser att vidta för att vi ska nå det mål vi har satt i regeringsförklaringen om EU:s lägsta arbetslöshet 2020.

Anf. 15 Närings- och innovationsminister MIKAEL DAMBERG (S):

Herr talman! Låt mig återknyta till svaret jag gav till Emil Källström. Det är inte bara näringspolitiken som kommer att ge förutsättningar för företagen att växa och skapa alla de nya jobben. Det behövs en bred palett av åtgärder. Först och främst måste vi ha en stabil och sund ekonomi. Utan en sund ekonomi kommer företagen inte att vilja göra de investeringsbeslut och satsningar som krävs för att få fram nya jobb i vårt land.

Vår jobbpolitik står på tre ben. Det första är investeringar i ökat bostadsbyggande, ökade investeringar i infrastruktur som gör att varor kan exporteras från vårt land och människor pendla till de jobb som finns samt mer offensiv miljöpolitik och forskningspolitik.

Det andra benet är näringspolitik i form av exportstöd, handelsfrämjande och stöd till små och medelstora företag.

Det tredje benet är en mer offensiv utbildningspolitik. Vi har ett växande problem på svensk arbetsmarknad med bristande matchning. Vi har företag som vill anställa men som inte hittar den kompetens de behöver för att kunna anställa.

På dessa tre områden kommer det att bli skillnad med en ny regering.

Anf. 16 INGEMAR NILSSON (S):

Herr talman! Jag tackar ministern för svaret. Jag är glad över att ministern och regeringen prioriterar att bekämpa arbetslösheten. Det är en fråga som i grunden är avgörande för hur vi ska kunna hålla ihop Sverige.

Sverige är oerhört beroende av sin export. Vårt beroende av exporten har över tid ökat, och i dag är i runda tal 50 procent av bruttonationalprodukten export. Den är alltså helt central.

Vilken roll anser näringsministern att den svenska exportpolitiken har för att uppnå målet till 2020?

Anf. 17 Närings- och innovationsminister MIKAEL DAMBERG (S):

Herr talman! Jag tror att handelsfrämjandet och exporten är en av nycklarna till att lyckas med ett offensivt jobbmål för Sverige. Vi kan inte bara diskutera vad som händer i vårt land. Ska vi få en ökad efterfrågan på arbetskraft i våra företag måste fler företag satsa på export, och våra framgångsrika exportföretag måste nå nya marknader.

Den erfarenhet vi har från de senaste åren är att exporten inte har utvecklats så väl som den förra regeringen hoppades på och satte upp mål för. Vår hemmamarknad Europa har haft det mycket kämpigare än vi hoppades på. Sverige är för beroende av länder nära sig, till exempel Norge och Tyskland, och svagare på de stora tillväxtmarknaderna runt om i världen.

Något som jag tror engagerar alla partier i kammaren är att se till att svensk export blir en kärnfråga de närmaste åren när vi diskuterar hur vi

Snabblåneföretag och skyddet för konsumenten

Frågestund

Anf. 18 JESSIKA ROSWALL (M):

Herr talman! Utbudet av krediter och tillgängligheten att få kredit har ökat de senaste åren.

Jag bryter trenden och ställer min fråga om snabblån till statsrådet Bolund.

Framväxten av snabblåneföretag har sedan de introducerades på marknaden 2006 ökat med olika aktörer. Det kan finnas goda skäl att behöva ta ett snabbt litet lån, men vi har också sett att det har skett en stor ökning av betalningsförelägganden hos Kronofogdemyndigheten med anledning av snabblånen.

Detta är oroväckande, och därför ändrade den tidigare regeringen i flera steg reglerna och ökade tillsynen över dessa företag. Bland annat infördes det krav på kreditprövning även för smålån. Konsumentverket, som har utövat tillsyn och även kunnat varna företagen vid misskötsel, har numera också möjlighet att utfärda sanktionsavgifter. Senast infördes också ett krav på tillsyn från Finansinspektionen.

Tyvärr har det visat sig att det har kommit ytterligare anmälningar, och min fråga till ministern är: Vad ska regeringen göra för att ytterligare stärka skyddet för konsumenter?

Anf. 19 Statsrådet PER BOLUND (MP):

Herr talman! Jag tackar frågeställaren Jessica Roswall för att hon lyfter upp en viktig och central fråga som regeringen kommer att sätta högt på dagordningen.

Självklart oroas även vi av utvecklingen där allt fler människor hamnar i svår ekonomisk situation med överskuldsättning. Det får besvärliga konsekvenser för individen eftersom man hamnar hos kronofogden och får svårt att klara sin privatekonomi framöver, få bostadslån och så vidare. Det är också ett problem för samhället i stort när människor hamnar i överskuldssättning.

Den tidigare regeringens åtgärder har inte räckt till. Överskuldssättningen fortsätter att öka och även antalet människor med ekonomiska problem som hamnar hos kronofogden.

Regeringen är beredd att titta på vidare åtgärder, att se till de utredningar som har gjorts och att komma med nya förslag för att motverka denna utveckling och se till att färre människor hamnar i en överskuldssättning. De som hamnar i överskuldssättning ska också ha lättare att kunna komma ur den och få skuldsanering.

Anf. 20 JESSIKA ROSWALL (M):

Herr talman! Jag tackar statsrådet för svaret.

Jag skulle gärna vilja höra om det finns några förslag. Det regeringen har gjort är att motverka de oseriösa företag som finns. Risker med vissa förslag som jag har hört bland andra Per Bolund lyfta upp i debatten är att de drabbar även de seriösa företagen.

Jag undrar om det finns några idéer om förebyggande arbete för att se till att konsumenterna klarar de nya krediterna. Det är inte bara snabbblån som finns på marknaden i dag utan även fakturakrediter och annat.

Anf. 21 Statsrådet PER BOLUND (MP):

Herr talman! Jag tackar för följdfrågan.

Jag tror att man i det här fallet måste arbeta konsekvent och långsiktigt. Man måste arbeta både med åtgärder som kan få effekt i närtid och med långsiktiga och genomgripande åtgärder.

Om vi börjar med de långsiktiga åtgärderna handlar det om att förbättra kunskaperna hos konsumenterna. Det måste man börja med redan i skolan genom att ge bättre undervisning och bättre kunskaper om privatekonomi och om vilka konsekvenser det kan få om man går in i den typ av snabbblån som tyvärr kan ha väldigt höga räntenivåer.

Jag tror att man också måste jobba mer kortsiktigt, och där är vi beredda att se över olika åtgärder. En möjlighet kan vara att använda den befintliga lagstiftningen om exempelvis ockerränta mer offensivt än vad den tidigare regeringen har gjort. Vi är beredda att pröva och se om man skulle kunna införa ett sådant räntetak som har införts i många länder i vår omvärld. Först måste man dock göra ett gediget utredningsarbete på Regeringskansliet. Regeringen kommer inte att sitta stilla och bara se på hur överskuldssättningen ökar. Det kan jag garantera.

Åtgärder för fortsatt gruvdrift i Pajala

Anf. 22 BIRGER LAHTI (V):

Herr talman! Jag har en fråga till näringsminister Mikael Damberg, och den är aktuell i Norrbotten och framför allt i min hemkommun.

Mikael Damberg och hans parti liksom även mitt parti har varit mycket drivande i valrörelsen i att lösningen för många saker i samhället bottnar i att befolkningen har utkomst från arbete. Det har blivit sanning i min hemkommun Pajala, där merparten av befolkningen har utkomst från arbete, många i en nystartad gruva.

Marknadskrafterna har investerat ca 8 miljarder i en gruva, som det på grund av järnmalmspriserna och dyra lån verkar bli oöverstigligt för bolaget att driva i dagsläget.

Du har som näringsminister möjlighet att påverka statliga LKAB så att de går in och förhandlar tills en lösning gör att gruvdriften fortsätter, att dessa hundratala arbetstillfällen räddas samt att framtiden för denna enorma investering inte går förlorad. Vad avser ministern att göra i denna fråga?

Anf. 23 Närings- och innovationsminister MIKAEL DAMBERG (S):

Herr talman! Jag tackar Birger Lahti för en viktig fråga.

Det är många människor som känner oro, inte bara i staden utan i hela regionen. Det är något oerhört som händer i Northland Resources. Etableringen i Pajala har skapat väldigt stora förhoppningar. Det har investerats oerhört mycket för att åstadkomma en gruva, och man hade kommit väldigt långt i arbetet.

Jag noterar att det som företaget säger utåt är att man nu tar en paus i arbetet och att man jobbar med rekonstrueringen för att förhoppningsvis kunna återskapa och återstarta gruvan. Det är vad företaget säger. De behövde denna tid för att kunna jobba med rekonstrueringen och försöka få in finansiering för att kunna göra de investeringar som krävs för att få i gång gruvan igen.

Jag följer denna fråga väldigt noga. Jag har talat med Sven-Erik Österberg, som har ett ansvar för att samordna och följa frågan, och jag kommer att göra det igen.

Anf. 24 BIRGER LAHTI (V):

Herr talman! Du svarade inte på frågan om LKAB, Mikael Damberg. Det som händer där i dag är att humankapital och kompetens försvinner, och en nystart blir inte så lätt. Samtidigt står där en maskinpark värd miljardbelopp och tickar pengar i stället för att man skulle kunna påverka ett bolag som ägs av staten. De skulle kunna drifta gruvan medan man söker en lösning.

Jag håller med om att det ni gör är bra, men knäckfrågan är att det tickar på pengar i humankapital som försvinner och investeringar som är gjorda i strukturen och i drivgriften. Det tickar pengar hela tiden. Om inget görs tror jag att kommunen och bolaget sätter sig i en jättesvår situation. Du kan påverka den genom att gå in i bolaget och säga att de ska lösa det på kort sikt genom ett avtal om att drifta det vidare. Det är en lösning som går att genomföra.

Anf. 25 Närings- och innovationsminister MIKAEL DAMBERG (S):

Herr talman! Jag förstår att företaget jobbar väldigt hårt i dag både med rekonstruktionen och med att titta på nya finansierare. Jag tror att det är viktigt att se att det inte bara är ett gruvbolag som har problem när malmpriserna har sjunkit så dramatiskt som de har gjort.

Vi har, som du nämner, ett stort statligt företag – LKAB – som också genomför stora program för att dra ned kostnader. Deras lönsamhet har sjunkit dramatiskt på grund av den situation som nu uppstått med världsmarknadspriserna. Det är inte så lätt att bara säga att LKAB ska göra allt som det privata företaget har gjort och söker finansiering för, men jag kan lova Birger Lahti att den här regeringen kommer att följa frågan väldigt noga.

Det är viktigt att de människor som nu drabbas och blir av med jobbet känner ett stöd i denna situation och att det finns insatser för att hjälpa dem vidare. Regeringen hoppas fortfarande att företaget kommer att hitta en lösning så att gruvan kan starta igen.

Konsekvenser av nedläggning av Bromma flygplats

Anf. 26 JAN BJÖRKLUND (FP):

Herr talman! Ängelholm, Halmstad, Växjö, Kalmar, Trollhättan, Sundsvall, Visby, Umeå, Åre, Östersund, Ronneby, Göteborg och Malmö – det gick kalla kårar genom dessa orter i går när de rödgröna partierna meddelade att Bromma flygplats ska läggas ned.

Problemet är att de rödgröna partierna i Stockholm ser detta som en lokalpolitisk bostadsfråga, medan det i verkligheten är fråga om liv och död för företag och därmed för jobb och tillväxt i stora delar av Sverige.

Handelskammaren gör bedömningen att 24 000 jobb hotas. Det är naturligtvis en mycket ungefärlig uppskattning och går inte att räkna ut exakt. Min fråga till näringsministern är: Delar näringsministern uppfattningen att det skulle vara negativt för jobben i Sverige om Bromma flygplats stängs 2022?

Anf. 27 Närings- och innovationsminister MIKAEL DAMBERG (S):

Herr talman! Jag tackar för frågan från Jan Björklund.

Överenskommelsen mellan partierna i Stockholms stadshus innebär inte ett beslut om att Bromma flygplats automatiskt kommer att läggas ned. Det tror jag att riksdagsledamoten vet om. Beslutet styrs inte av Stockholm ensamt.

I dag är Bromma en av de riksflygplatser som vi har ett stort behov av för att transportsystemet ska fungera i hela landet. Sverige är ett avlångt land med behov av transporter. Men det finns också, inte bara i Stockholm utan i flera andra kommuner, diskussioner där kommunpolitiker diskuterar hur staden ska utvecklas, hur tillväxtförutsättningarna ska klaras och hur fler bostäder ska byggas.

Ibland kan det bli så att en kommun kommer till slutsatsen att de skulle vilja bygga fler bostäder för att klara både miljömål och tillväxtfrågorna lokalt. Då måste staten lyssna, agera och även se till att de transportpolitiska målen uppfylls och upprätthålls i en dialog. Därför kommer staten att tillsätta en förhandlingsperson för att diskutera de här frågorna.

Anf. 28 JAN BJÖRKLUND (FP):

Herr talman! Jag frågade om näringsministerns uppfattning. Han svarade med att kommentera den formella processen. Den är jag väl medveten om.

Nu frågar jag: Skulle en nedläggning av Bromma flygplats vara negativt för jobben i Sverige? Delar näringsministern den uppfattning som en lång rad socialdemokratiska kommunalråd, till exempel Niklas Nordström i Luleå, i går gav uttryck för, nämligen att det vore katastrofalt för deras egna kommuner?

Näringsministern har en rad bestämda uppfattningar om att några slags innovationsråd ger massor av jobb. Ursäkta mig, men flygplatser som Bromma är näringspolitik på riktigt. Där måste näringsministern våga ha en uppfattning.

Jag tar frågan en gång till: Delar näringsministern uppfattningen att det vore negativt för jobben i Sverige om Bromma flygplats läggs ned?

Anf. 29 Närings- och innovationsminister MIKAEL DAMBERG (S):

Herr talman! Något beslut om avveckling har inte fattats. Det tror jag är viktigt, för riksdagsledamoten försöker påskina att det finns ett beslut om detta. Något sådant beslut har inte fattats.

Som jag försökte påpeka i mitt förra svar ingår Bromma flygplats i dag i det statliga basutbud som har beslutats vara av riksintresse. Om man i framtiden skulle lägga ned Bromma måste man hitta en ersättning för trafiken. I Sverige har vi stora behov av transporter, även flygtransporter.

Man måste ta detta seriöst. Det finns två olika intressen att bevaka: flyg- och transportintresset, som har stor betydelse för jobb- och näringslivsutvecklingen, och städernas intresse av att bygga fler bostäder och skapa hållbara städer. De två intressena möts i den här diskussionen och bör hanteras seriöst genom det som regeringen har sagt: Vi ska utse en förhandlingsman som tittar på detta för att ge svaren på frågorna. För vi kan inte, enligt min bedömning, lägga ned Bromma utan att lösa transportbehoven i framtiden – naturligtvis inte.

Åtgärder för hållbar och miljöanpassad konsumtion

Anf. 30 STINA BERGSTRÖM (MP):

Herr talman! Jag vill ställa min fråga till statsrådet Per Bolund.

Den förra regeringen framhöll ofta att klimatutsläppen i Sverige har minskat sedan 1990, att vi har lyckats minska våra utsläpp samtidigt som vi kan konsumera mer. Men sanningen är att vi har flyttat många av våra utsläpp utomlands, till länder som Kina, Indien och andra länder, som nu producerar våra kläder och prylar och vår mat.

Om man räknar in utsläppen från konsumtionen och vårt ökande flygresande har våra klimatutsläpp ökat med 15 procent sedan 1990. Ökade klimatutsläpp är bara en negativ följd av vår konsumtion. Det finns många andra miljöproblem. Våra ekologiska fotavtryck blir större och större.

Jag vill därför fråga vår nya konsumentminister: Hur tänker du arbeta för en mer hållbar klimat- och miljöanpassad konsumtion?

Anf. 31 Statsrådet PER BOLUND (MP):

Herr talman! Jag vill tacka Stina Bergström för frågan, som är otroligt viktig och central. Vi vet att vi som konsumenter allihop har en stor påverkan på vår miljö och vår omvärld. Det finns ett stort engagemang hos Sveriges konsumenter att på olika sätt försöka handla miljömedvetet och etiskt. Det engagemanget vill vi i den nya regeringen verkligen ta till vara.

Jag tror att vi måste jobba med många olika delar. Den första är att se till att man som konsument har tillräcklig information, att man helt enkelt vet vilka effekter ens konsumtion får. Här finns det mycket att göra, till exempel att förbättra miljömärkningen och se till så att fler varor och tjänster miljömärks. Jag tror att vi kommer att behöva använda oss av styrmedel.

Det finns också tydliga skrivningar i regeringsförklaringen om att även de ekonomiska skatterna ska användas för att styra mot en mer miljöanpassad utveckling, konsumtionen inkluderad. Vi har också där slagit fast att vi i Sverige ska vara beredda att nationellt förbjuda kemikalier om inte EU-systemet går framåt i tillräcklig takt. Det är också ett sätt att minska kemikaliebelastningen på konsumenterna.

Informationen är ett område som vi kommer att engagera oss i mycket.

Anf. 32 STINA BERGSTRÖM (MP):

Herr talman! Tack för svaret, Per Bolund!

I regeringsförklaringen presenterades det bland annat att regeringen vill stödja ökad svensk ekologisk matproduktion. Som konsument kan jag, precis som Per Bolund sade, göra en rätt stor miljö- och klimatsats när jag står i affären och väljer. Jag kan välja det som är Kravmärkt och ekologiskt, det som inte har behövt transporteras så långt. Jag kan också välja att äta mindre kött, bättre producerat.

Men det är inte alltid så lätt. Märkningarna är många. Ibland är det dyrare att handla ekologiskt. Det kan också, precis som Per Bolund sade, vara svårt att veta vad som är i korven eller det man beställer på restaurangen.

Min följdfråga till konsumentministern är: Hur tänker regeringen arbeta för att det ska bli lättare för mig och alla andra konsumenter att göra smarta matval?

Anf. 33 Statsrådet PER BOLUND (MP):

Herr talman! Tack för följdfrågan, Stina Bergström! Det är ett viktigt område.

Vi ser detta som en stor möjlighet för svensk jordbruksproduktion. Konsumenterna har en stor medvetenhet och är mycket engagerade. Det finns ett stort sug efter ekologiska produkter. Det kan man märka själv, när man är ute i affärerna: Ibland gapar hyllorna tomma därför att suget är större än vad produktionen är.

Vi måste med olika medel se till att produktion och konsumtion följer varandra och går i takt. Regeringen har för avsikt att ytterligare stödja möjligheten för Sveriges lantbrukare att gå över från konventionell till ekologisk produktion, just därför att vi ser att konsumenterna har en efterfrågan och det också är en möjlighet för svenskt jordbruk att ha bättre konkurrensmöjligheter gentemot jordbruksprodukter från andra länder.

Vi kommer att förbättra informationen till konsumenterna. Vi kommer att lansera en telefon- och webbtjänst som bland annat Konsumentverket kommer att hålla i, där man kan få stöd och hjälp med vilka rättigheter man har som konsument men också få information om vilken miljöeffekt ens konsumtion har beroende på vilka val man gör.

Information sammantaget med styrmedel tror vi är lösningen.

Vinster i välfärdsföretag

Anf. 34 GÖRAN HÄGGLUND (KD):

Herr talman! Förra veckan presenterades en överenskommelse mellan Vänsterpartiet och regeringen som rör välfärdsområdet. Själva idén är att man på olika sätt ska pressa tillbaka entreprenörer på välfärdsområdet som bidrar till kvalitet och tillgänglighet inom vård, skola och omsorg.

Det har i efterhand uppstått en diskussion om vad överenskommelsen innebär. Vänsterpartiets Ulla Andersson sade vid presskonferensen att företagens möjliga vinster ska kunna uppgå till "ett ensiffrigt belopp i den nedre delen av den ensiffriga skalan".

En rosa tidning har nu, ett par dagar den här veckan, återkommit till frågan, och det ges olika besked från Vänsterpartiet respektive civilministern. Båda hävdar förstås att de har rätt.

Jag vill helt enkelt fråga Mikael Damberg: Gäller det som meddelades på presskonferensen, eller är det något annat som gäller?

Prot. 2014/15:10
16 oktober

Anf. 35 Närings- och innovationsminister MIKAEL DAMBERG (S):

Frågestund

Herr talman! Tack för frågan, Göran Hägglund! Det är en viktig fråga, efter åtta år med en borgerlig regering som inte lyckades ta tag i frågan om välfärdens kvalitet. Det handlar också om de stora vinster som ibland faktiskt förekommer i de företagen på bekostnad av just kvaliteten. Vi fick en situation där en del av bolagen redovisade sina intäkter på helt andra platser än i Sverige för att slippa betala skatt. De flyttade intäkterna mellan olika enheterna så att man inte kunde följa var kostnaderna egentligen föll. På skolans område drog de ned på bemanningen i skolans verksamhet för att därigenom tjäna pengar.

Det är klart att den här regeringen kommer att vilja göra något åt det, så att vinster inte blir lika förekommande och lika stora i den välfärdsproducerande sektorn. Vi tycker att huvudprincipen ska vara att pengarna kommer tillbaka till de medborgare som har betalat in skatt och förtjänar bra kvalitet i vård, skola och omsorg.

Anf. 36 GÖRAN HÄGGLUND (KD):

Herr talman! Det var försmädligt att Mikael Damberg inte fick tid för svaret på den fråga som jag ställde, men jag hoppas att möjligheten ges i nästa runda.

Min fråga var alltså: Gäller det som meddelades på presskonferensen? Ingen av de övriga som deltog och stod bredvid Ulla Andersson gav intryck av att ha någon annan uppfattning. Ingen invände mot det budskap som levererades till massmedierna, utan man såg ut som om man delade uppfattningen.

Jag tror att det är dåligt med osäkerhet för företag. Det är dåligt för personalen som jobbar i de här verksamheterna. Det är dåligt för verksamheterna själva om det inte finns förutsebarhet, om det inte finns någorlunda trygga spelregler.

Mikael Damberg tycker att vi inte lyckades fullt ut med kvalitet. Så kan man säga. Det märkliga är då att den nuvarande regeringen skjuter in sig på ägarformer i stället för att anstränga sig just när det gäller kvalitet.

Ge gärna ett svar på frågan. Gäller det som meddelades på presskonferensen – ja eller nej?

Anf. 37 Närings- och innovationsminister MIKAEL DAMBERG (S):

Herr talman! Jag vill först rätta frågeställaren och säga: Det är inte så att regeringen bara koncentrerar sig på ägarformerna. Flera av de viktigaste förslagen handlar om att skärpa kvalitetskraven, till exempel genom tuffare krav på bemanning i både äldreomsorg och skola, att man i privat verksamhet inte ska kunna dra ned på lärarna i skolan för att i stället plocka ut vinst, att man inte ska kunna dra ned på bemanningen i äldreomsorgen på det sätt som har skett på vissa håll för att därigenom spara pengar och plocka ut vinster. Det är en stor fråga om kvalitet för brukarna och medborgarna att vi reglerar på ett tydligare sätt i framtiden.

Vi är överens om att huvudregeln ska vara att överskott ska återinvesteras i verksamheten. Men jag vill inte gå in närmare på det och tror att det blir fel att ange en specifik siffra, för det öppnar för kreativ bokföring, så att det blir en diskussion om det snarare än om huvudprincipen: Vi tycker att det har varit för stora vinstnivåer och vill genom kvalitetskrav och en tydligare redovisning att mer av pengarna ska gå tillbaka till verksamheten.

Frågan kommer, som riksdagsledamoten vet, att utredas noga för att vi ska se till att lösa frågan också.

Effektiv användning av forskningsresurser

Anf. 38 IDA DROUGGE (M):

Herr talman! Jag skulle vilja ställa en fråga till statsrådet Helene Hellmark Knutsson.

Sverige har en lång och viktig tradition av fri grundforskning. Den fria akademien är en viktig framgångsfaktor för att vi i dag har en välfärdsekonomi. Härtill hör att vi är det land som ligger i topp när det kommer till resurser. Det är mycket resurser som vi lägger på forskning och utveckling i förhållande till vår befolkning.

En viktig utmaning som jag ser framöver är att säkerställa att dessa resurser används på ett effektivt sätt. Något annat vore slöseri.

Den tidigare alliansregeringen gav i mars 2013 Vetenskapsrådet i uppdrag att utreda och lämna förslag till en modell för resursfördelning för våra universitet och högskolor som innefattar kollegiala bedömningar av forskningens kvalitet och relevans.

Hur avser statsrådet att ta vara på det förslag som den utredningen kommer att lägga fram i december, och hur avser statsrådet att arbeta för att garantera att den forskning som bedrivs kan komma till nytta för svensk industri?

Anf. 39 Statsrådet HELENE HELLMARK KNUTSSON (S):

Herr talman! Jag tackar Ida Drougge för denna viktiga fråga. Jag delar mycket av det som frågeställaren tar upp om vikten av att vi har en fri och väl finansierad grundforskning, att vi fortsätter att försöka hålla de mål som vi har om 1 procents offentlig finansiering och att det bidrar till att näringsliv och privata stiftelser bidrar så att vi når upp till en omfattande forskning.

Vi kommer att följa den utredning som föreligger, eftersom vi håller med om att vi ska ha en kvalitetsdriven finansieringsmodell. Vi måste då se på hur vi ska bedöma kvalitet men också hur det ska leda till att vi får en effektiv resursanvändning.

Det är viktigt att komma ihåg att vi inte är dåliga på att använda våra resurser. Vi ligger någonstans över medel. Men vi är inte bäst när det gäller resursanvändning. Vi skulle kunna få ut lite mer. Därför tänker vi följa denna utredning och dess förslag med stort intresse.

Anf. 40 IDA DROUGGE (M):

Herr talman! Sverige ligger i framkant när det kommer till innovationer och öppna upp för nya marknader. Däremot ligger vi efter när det gäller

hur mycket pengar som vi lägger på forskning och utveckling när det kommer till den nytta som vi också får ut av forskningen. Att vi får ut denna nytta är helt avgörande för att nya jobb ska skapas. Därför skulle jag återigen vilja veta hur statsrådet kan garantera att vi framöver kan öka denna nytta och se till den prestation som vi får ut av forskningen.

Prot. 2014/15:10
16 oktober

Frågestund

Anf. 41 Statsrådet HELENE HELLMARK KNUTSSON (S):

Herr talman! Det är delvis två olika frågeställningar men som ändå hänger ihop. Den fria grundforskningen är, som sagt, mycket viktig som en nyfikenhetsdriven forskning som inte just på det sättet är samma sak som den tillämpade forskningen som så småningom ska leda till innovation. Men genom att ha en nyfikenhetsdriven forskning kan vi få dessa helt nya upptäckter som sedan i sin tur genom tillämpad forskning kan leda till innovation och till både produktutveckling och tjänsteutveckling såväl inom det offentliga som inom privat näringsliv.

Vi ska se till att vi har ett bra och effektivt resursutnyttjande, och vi ska naturligtvis även följa upp detta. Där kan jag särskilt nämna, som statsministern har aviserat i regeringsförklaringen, att ett innovationsråd ska tillsättas där forskningen kommer att ingå som en väldigt viktig del. Med detta samarbete tror vi att vi också ska kunna se till att ha goda resultat och kanske ännu bättre resultat framöver när det gäller forskning och innovation.

Gödselskatt

Anf. 42 ANDERS FORSBERG (SD):

Herr talman! Jag har en fråga till statsrådet Sven-Erik Bucht.

Sveriges bönder och framför allt våra mjölk- och grisbönder står inför ett ytterst prekärt läge. I detta läge föreslår regeringen ytterligare en påлага mot svenskt jordbruk med en återinförd gödselskatt.

Miljöministern meddelade i går att regeringen nu har för avsikt att i den kommande budgeten ytterligare straffbeskatta svenskt jordbruk. Enligt detta förslag ska regeringen utreda hur en gödselskatt kan utformas och planeras att införas från 2016.

Den nya regeringen förefaller omedveten om att Sverige redan importerar drygt hälften av sin konsumtion av livsmedel och att många lantbrukare redan har kniven mot strupen rent ekonomiskt.

Min fråga är: Anser statsrådet att svenskt jordbruk i detta läge är i behov av nya skatter och pålagor?

Anf. 43 Landsbygdsminister SVEN-ERIK BUCHT (S):

Herr talman! Jag tackar för frågan, Anders Forsberg. När det gäller gödselskatten har vi aviserat att vi ska göra en utredning om den. Det behövs en lagförändring om den ska införas 2016. Denna skatt fanns tidigare, men alliansregeringen tog bort den.

Det finns en enorm potential i svenskt jordbruk. Vi kommer från denna regering att sätta i gång ett arbete med en nationell livsmedelsstrategi som tar fasta på just den potential som finns inom svenskt lantbruk.

Vi är ett av de länder i Europa som saknar en nationell livsmedelsstrategi. Vi är också ett av de länder som har störst import av livsmedel. Vi har en mycket låg självförsörjningsgrad samtidigt som vi har en värld som efterfrågar mer livsmedel. Vi lever farligt just på grund av det.

Anf. 44 ANDERS FORSBERG (SD):

Herr talman! Strategier i all ära. Det problem som regeringen säger sig vilja lösa är övergödningen av våra sjöar och vattendrag. Men näringsläckaget visar på en minskande trend beroende på den minskade spannmålsodlingen men främst beroende på att Sveriges bönder har blivit mer effektiva i sin odling.

I Sverige har vi tydliga miljöregler när det gäller spridning av både konstgödsel och naturgödsel från våra lantbruksdjur. Men det går inte att bortse från att det i vissa områden med hög djurtäthet kan finnas högre risk för näringsläckage. Detta är något som svenska lantbrukare tillsammans med myndigheter och rådgivningsorganisationer arbetar med, och man gör framsteg.

Min känsla är att den nya föreslagna gödselskatten snarare handlar om en miljöbeslöjad skattehöjning för att täcka de stora hål som den förra regeringens politik har skapat. Den nya regeringen verkar uppenbarligen fortsätta med detta.

Sverige behöver en stark landsbygd där människor kan bo, verka och leva, inte nya pålagor och skatter som tvingar folk bort från landsbygden.

Anf. 45 Landsbygdsminister SVEN-ERIK BUCHT (S):

Herr talman! När det gäller den gödselskatt som fanns tidigare återfördes i stort sett alla dessa medel till svenskt lantbruk. Vi fick också en positiv miljöeffekt som innebar att kadmiuminnehållet minskade drastiskt i den konstgödsel som framställdes. Det finns därför all anledning att följa detta. Men den lagstiftning som i dag ligger som grund för detta är icke anpassad för att man ska kunna införa den gödselskatt som är aviserad till 2016.

Jag tror att det är mycket viktigt att vi ser jordbruket som en helhet och en del i att förbättra vår livsmedelsförsörjning. Som jag sade tidigare lever vi farligt. Det handlar inte bara om att efterfrågan på livsmedel ökar globalt, utan vi ser också klimatförändringar som slår ut sjöar. Vi är också det land i Europa som har lägst självförsörjningsgrad av livsmedel. Därför behöver vi ta steg till en nationell livsmedelsstrategi.

Samhällets krisberedskap

Anf. 46 ANNA-LENA SÖRENSON (S):

Herr talman! Min fråga går till statsrådet Ygeman. Frågorna om samhällets krisberedskap har flyttats till Justitiedepartementet till statsrådet Ygemans bord. Dessa frågor är grundläggande och viktiga och handlar om hur robust vårt samhälle är och hur stark vår förmåga till beredskap är när det gäller att möta hot som är oförutsägbara, gränslösa och många gånger osymmetriska.

Man kan verkligen fråga sig huruvida ansvarsprincipen är tillräcklig för att samhällets funktioner ska kunna fungera optimalt under stort tryck och om den samordningsfunktion som länsstyrelser och MSB har räcker till.

Ett annat viktigt område i sammanhanget är hur engagemanget för frivilliginsatser ska tas till vara och om frivilligorganisationer har bra förutsättningar och möjligheter att kanalisera och tillvarata människors vilja till hjälp och engagemang när krisen drabbar oss.

Jag undrar om statsrådet, i och med att frågorna har flyttats, ser möjligheter i sitt nya uppdrag till bättre samordning och tillvaratagande av engagemanget.

Anf. 47 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S):

Herr talman! Jag vill passa på att tacka för frågan, även om frågeställningen i sig är ganska vid.

Jag tror att den nya organisation som vi har i Regeringskansliet kan göra det lättare för oss att samlat möta de hot som vi har i vår omvärld när vi nu för samman polis, säkerhetspolis, MSB, kustbevakning och andra myndigheter som har centrala roller. Vår förhoppning är att vi nu ska kunna arbeta samlat och också bjuda in stora delar av civilsamhället att vara en del av vårt arbete med att förebygga kriser.

Anf. 48 ANNA-LENA SÖRENSON (S):

Herr talman! Jag tackar ministern för svaret.

Den förra regeringen ägnade inte särskilt stor uppmärksamhet åt de här viktiga frågorna; det kom bara en liten del i en proposition om hemmagjorda bomber.

Det här är hot som är reella och kan drabba oss precis när som helst. En erfarenhet är till exempel den stora skogsbranden i Västmanland i somras, där man initialt såg att det var svårt att samordna. Det var svårt att tala om vem som skulle ha ansvaret och när ansvaret skulle flyttas över till högre nivåer. Likaså var det nästan omöjligt att ta vara på alla de människor som kom och ville hjälpa till frivilligt. I mina ögon är det nödvändigt att göra det när krisen drabbar oss.

Jag hoppas alltså att den här regeringen kommer att lägga större möda och engagemang på de här frågorna.

Anf. 49 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S):

Herr talman! Vi ska naturligtvis göra allt som står i vår makt för att möta de höga förväntningar som finns på regeringen. Naturligtvis måste vi också klara att dra de nödvändiga slutsatserna av det som hände i Västmanland och se till att samhället står bättre rustat inför nästa påfrestning.

Jag tror nämligen att vi kan vara helt övertygade om – även om vi alla givetvis hoppas på motsatsen – att samhället kommer att ställas inför stora påfrestningar och nya kriser. Inte minst visar den klimatutmaning vi har framför oss och den sårbarhet som finns på grund av den att vi måste skärpa vår beredskap för kriser och katastrofer.

Anf. 50 ANDERS ÅKESSON (C):

Herr talman! Det är en dramatisk tid i svensk transportpolitik nu. Vi har ett stort infrastrukturprojekt i Västsverige som kallas Västsvenska paketet vars finansiering är i gungning, och i går fick vi besked från Stockholms stadshus om att Bromma flygplats ska läggas ned 2022.

Västsvenska paketet ska finansieras av såväl lokala och nationella som privata medel, och när hela upplägget med att lokal finansiering ska baseras på en trängselskatt nu blir ifrågasatt är ungefär halva finansieringen – totalt 34 miljarder kronor – i gungning.

Som jag nämnde och som har tagits upp tidigare under frågestunden fick vi alltså i går besked från den nya majoriteten i Stockholms stadshus, bestående av Socialdemokraterna, Vänsterpartiet, Miljöpartiet och Fi, om att de avser att stänga Bromma flygplats redan 2022. Det är självklart ett fullständigt dråpslag mot inrikes transport.

Min fråga till näringsministern blir: Vad avser regeringen att göra för att Bromma flygplats inte ska stängas och för att vi ska få stabilitet i Västsvenska paketet?

Anf. 51 Närings- och innovationsminister MIKAEL DAMBERG (S):

Herr talman! Jag tackar Anders Åkesson för frågan, som egentligen är två frågor i en. Jag kan börja med Västsvenska paketet.

Den frågan ligger inte på riksdagens bord än. Det är en rådgivande folkomröstning som har genomförts, och folkomröstningen ledde till ett nej. Det tror jag har skapat viss dramatik inte bara i stora delar av Västsverige utan i hela Sverige – vad händer med paketet, finansieringen och så vidare? Nu måste politikerna i Göteborg dra slutsatser av folkomröstningen och fundera på om man avser att på något sätt gå vidare med detta till staten eller inte.

Där är vi inte än, så jag tror att det vore djupt olyckligt om jag föregrep behandlingen i Göteborgs kommunfullmäktige och diskuterade hur frågan kommer att gå vidare framöver. Jag tänker alltså inte lägga mig i det, för det är inte en regeringsfråga i dagsläget. Det kanske kan bli det, men jag väntar på den lokala och regionala diskussionen.

Den andra frågan besvarar jag i mitt nästa inlägg.

Anf. 52 ANDERS ÅKESSON (C):

Herr talman! Låt oss då fokusera på Bromma flygplats. När det gäller de orter i vårt land vi nyss hörde räknas upp – Trollhättan, Kalmar, Ängelholm med flera – och som i dag trafikerar Bromma för att klara överdagen-arbete i landets storstadsregion, hur bedömer näringsministern som näringsminister vilket signalsystem det har för svenskt näringsliv med den här typen av signaler om att lägga ned Bromma flygplats 16 år innan avtalsperioden går ut? Hur påverkar den typen av signaler från ett socialdemokratiskt lett Stockholms stadshus landets näringsliv?

Jag vill också passa på att skicka en hälsning om ett snabbt tillfrisknande för infrastrukturministern.

Anf. 53 Närings- och innovationsminister MIKAEL DAMBERG (S):

Herr talman! Jag har försökt svara på den här frågan tidigare, och det är ungefär samma svar som kommer att ges nu.

Regeringen ser att Bromma flygplats i dag fyller en central funktion för trafikflödet i Sverige. Det är ett riksintresse att ha fungerande flygtrafik i ett så avlångt land som Sverige, och Bromma trafikerar en rad orter runt om i Sverige i dag. Om en kommun, i det här fallet Stockholm, bestämmer sig för att ha en annan plan för flygplatsen i kommunen framöver är det alltså en fråga inte bara för lokalpolitiker i Stockholm utan också för nationen Sverige. Det handlar om att se till att de transportpolitiska målen kan uppfyllas.

Regeringen har valt att möta diskussionen genom att vi kommer att utse en förhandlingsperson som kan bistå i förhandlingar och samtal mellan olika aktörer för att väga de två olika intressena mot varandra. Som jag sade tidigare måste trafiken kunna fungera och finnas någon annanstans om det skulle visa sig att Bromma flygplats i framtiden ska läggas ned. Annars kommer vi nämligen inte att kunna upprätthålla de trafik- och sysselsättningspolitiska mål vi har för Sverige.

Regelverket för utkastförbud i Östersjön och Västerhavet

Anf. 54 JAN-OLOF LARSSON (S):

Herr talman! Min fråga går till landsbygdsminister Sven-Erik Bucht. Ministern har nu avverkat sin första fiskeförhandling nere i EU och kommit överens om kvoterna för Östersjöfisket. De verkar hamna på någorlunda rätt nivå, eftersom de flesta inblandade är ungefär lika missnöjda.

I ett pressmeddelande från departementet hänvisar man bland annat till utkastförbudet, som ska träda i kraft i Östersjön 2015 och i Västerhavet 2016. Nu är det ju så att ministern har ärvt ett problem, nämligen att det inte finns något regelverk för hur utkastförbudet ska kunna genomföras och starta.

Min fråga, och frågan från alla som håller på med fiske, till ministern är: Hur tänker ministern agera så att ett regelverk kan vara på plats åtminstone under 2015?

Anf. 55 Landsbygdsminister SVEN-ERIK BUCHT (S):

Herr talman! Jag tackar frågeställaren. Det är en viktig fråga. Utkastförbudet, eller landningsskyldigheten, är någonting Sverige har drivit under lång tid och faktiskt i total politisk enighet. Det har också gjort att man har gått in för det här regelverket på EU-nivå. Vi är faktiskt också först med det kring Östersjön.

Det finns dock ett jättestort problem, och det är att regelverket inte är på plats till den 1 januari 2015. Det är ett arbete som måste drivas framför allt på EU-nivå. Det är ett tekniskt regelverk som handlar om redskap och maskstorlek, och det finns även ett kontrollregelverk. De bitarna ska drivas på EU-nivå. Däremot jobbar vi på departementet med det här, och det jobbas på Havs- och vattenmyndigheten och Jordbruksverket med de här frågorna. Det handlar om att identifiera problemen för att vi snabbt ska kunna få ett EU-regelverk på plats.

Prot. 2014/15:10
16 oktober

Frågestund

Anf. 56 JAN-OLOF LARSSON (S):

Herr talman! Jag tackar ministern för svaret. Det är som sagt oerhört viktigt att få regelverket på plats, inte minst för yrkesfisket så att man vet vad man har att rätta sig efter.

Om förslaget genomförs snabbt innebär det nämligen i praktiken att man kommer att ta i land en massa fisk som man inte vet vad man ska göra av. Vem ska betala för den? Ska den ut på marknaden, eller ska den någon annanstans? Därför tror jag att det är viktigt att regeringen går ut och är tydlig med att man inte kommer att sätta det här systemet i sjön förrän det finns ett tydligt och bra regelverk för att följa upp det på ett bra sätt.

Anf. 57 Landsbygdsminister SVEN-ERIK BUCHT (S):

Herr talman! Jag håller med frågeställaren om att det är oerhört viktigt att det kommer på plats så snabbt som möjligt, men tyvärr kommer det inte på plats till den 1 januari. Det kommer att innebära problem för yrkesfiskarna och hur de ska hantera det här.

Vi kommer från svensk sida givetvis att driva på för att man så snabbt som möjligt får ett regelverk på plats. Vi var nere och förhandlade i Luxemburg, och då bereddes de här frågorna. Det kommer tyvärr inte att komma på plats till den 1 januari, men förhoppningsvis under det första halvåret 2015.

Jobben i Pajala

Anf. 58 HÅKAN SVENNELING (V):

Herr talman! Också min fråga går till landsbygdsminister Sven-Erik Bucht.

Jag vill återknyta till den fråga som Birger Lahti från Vänsterpartiet ställde tidigare. Socialdemokraterna talade i valrörelsen om jobb, jobb, jobb. Landsbygdsministern har ett ansvar för att hela Sverige ska leva och att det ska vara möjligt att få ett arbete över hela landet. I tidningar har Sven-Erik Bucht till och med utnämnts till Norrbottens minister, och det är ett ansvar som förpliktar.

Den nedläggning eller stängning som nu sker av Northlands gruva i Pajala innebär att 500 jobb försvinner. Skulle man överföra det till antalet jobb i Solna vore det fråga om 5 700 jobb.

Min fråga till landsbygdsministern är: Vad tänker landsbygdsministern göra för att påverka näringsministern så att man faktiskt tar tag i frågan och agerar för att rädda jobben i Pajala?

Anf. 59 Närings- och innovationsminister MIKAEL DAMBERG (S):

Herr talman! Vi har en ordning där vi ställer frågor till ansvariga ministrar, och det är jag som är ansvarig för den frågan.

Jag tar inte lätt på frågan. Vi anser att gruvnäringen är mycket viktig för Sverige. Sverige är fortsatt väldigt konkurrenskraftigt i ett globalt perspektiv eftersom vi har mycket mineraler i vårt land som vi kan dra nytta av. Och det gäller inte bara vårt land, utan det finns en global efterfrågan på mineraler. Men just nu har vi ett marknadspris som pressar näringen. Det gäller inte bara nystartade gruvbolag, som i det aktuella fallet i Pajala

som ju har en extra svår situation eftersom de inte kommit i gång fullt ut med gruvverksamheten, med alla linor, utan till och med drakar som LKAB pressas lönsamhetsmässigt för närvarande.

Hela marknaden är utsatt för ett enormt tryck. Vi följer frågan mycket noga, men vi noterar samtidigt att det privata bolaget säger att de tar en temporär paus och gör omställningen för att få in finansiärer och på så sätt kunna återskapa gruvan. Det är vår förhoppning att så kommer att ske.

Anf. 60 HÅKAN SVENNELING (V):

Herr talman! Tack för svaret, näringsministern! Det är bra att du vill följa frågan och tycker att det är en viktig näring. Men det går inte att hänvisa till rekonstruktionen hur länge som helst, utan till slut kommer du till ett läge då du måste agera. Det är nämligen en nedläggning som slår hårt mot en liten kommun i en del av Sverige som tidigare har saknat framtidsstro men nu hade fått det.

Hur länge kan du vara passiv? När måste du börja agera?

Anf. 61 Närings- och innovationsminister MIKAEL DAMBERG (S):

Herr talman! Jag tror att man som näringsminister har ansvar att fundera över vad som är statens roll och i vilka skeden staten ska agera. När det pågår en rekonstruktion i ett privat bolag kan ett uttalande från en näringsminister ha börspåverkande effekt. Man kan påverka hur saker och ting sker, och det hela kan gå i alldeles fel riktning. Man måste som ansvarig minister tänka efter hur man agerar i sådana här svåra lägen.

Jag noterar att företaget har planer på och hoppas kunna starta upp verksamheten igen. Nu pågår en rekonstruktion. Jag noterar också att Vänsterpartiet i just det här fallet inte har några problem att fundera över statens roll i relation till privata företag. Jag tror att man ska komma ihåg statens roll när det gäller att bedriva gruvverksamhet. LKAB har stora planer på att öppna nya gruvor – och håller också på att göra det. Det sker dessutom i ett mycket pressat marknadsläge. Man måste alltså se helheten när man diskuterar statens agerande på gruvmarknaden framöver.

Anf. 62 TALMANNEN:

Härmed är dagens frågestund avslutad. Jag tackar ledamöter och deltagande statsråd.

§ 2 Avsägelser

Talmannen meddelade att *Ewa Björling* (M) avsagt sig uppdraget som ledamot av riksdagen.

Kammaren biföll denna avsägelse.

Talmannen meddelade att *Hans Ekström* (S) avsagt sig uppdraget som suppleant i EU-nämnden.

Kammaren biföll denna avsägelse.

§ 3 Anmälan om kompletteringsval

Talmannen meddelade att Socialdemokraternas riksdagsgrupp anmält Emanuel Öz som suppleant i EU-nämnden.

Talmannen förklarade vald till

suppleant i EU-nämnden
Emanuel Öz (S)

§ 4 Justering av protokoll

Protokollen för den 1 och 2 oktober justerades.

§ 5 Meddelande om debatt med anledning av budgetpropositionens avlämnande

Talmannen meddelade att debatt med anledning av budgetpropositionens avlämnande skulle äga rum *torsdagen den 23 oktober kl. 13.00*.

§ 6 Anmälan om ersättare

Talmannen anmälde att *Lars Püss* (M) skulle tjänstgöra som ersättare för Jenny Petersson (M) under hennes ledighet under tiden den 3 november 2014–29 mars 2015.

§ 7 Anmälan om faktapromemorior

Talmannen anmälde att följande faktapromemorior om förslag från Europeiska kommissionen hade kommit in och överlämnats till utskott:
2014/15:FPM1 En EU-strategi och handlingsplan för riskhantering på tullområdet *KOM(2014) 527* till skatteutskottet
2014/15:FPM2 Förordning om djurläkemedel *KOM(2014) 557*, *KOM(2014) 558* till socialutskottet
2014/15:FPM3 Förordning om läkemedel i foder *KOM(2014) 556* till miljö- och jordbruksutskottet

§ 8 Bordläggning

Följande dokument anmäldes och bordlades:
Proposition
2014/15:9 Tilläggsavtal om lån till Irland

Motioner
med anledning av prop. 2013/14:248 Genomförande av det omarbetade
skyddsgrundsdirektivet
2014/15:42 av Christina Høj Larsen m.fl. (V)
2014/15:47 av Markus Wiechel (SD)

Prot. 2014/15:10
16 oktober

med anledning av prop. 2013/14:254 Register över tillträdesförbud vid id-
rottsarrangemang
2014/15:45 av Rossana Dinamarca m.fl. (V)
2014/15:54 av Adam Marttinen (SD)

med anledning av prop. 2013/14:256 Åtgärder vid hindrande av fortsatt
färd
2014/15:44 av Emma Wallrup m.fl. (V)
2014/15:46 av Per Klarberg och Patrik Jönsson (SD)
2014/15:48 av Pia Nilsson m.fl. (S, MP)

med anledning av skr. 2013/14:140 2014 års redogörelse för företag med
statligt ägande
2014/15:53 av Josef Fransson m.fl. (SD)

med anledning av skr. 2013/14:252 Riksrevisionens rapport om effekter
av förändrade regler för deltidsarbetslösa
2014/15:41 av Sven-Olof Sällström (SD)

§ 9 Anmälan om interpellationer

Följande interpellationer hade framställts:

den 15 oktober

2014/15:27 Regeringens ambitioner för Sveriges unga

av *Hanif Bali* (M)

till arbetsmarknadsminister Ylva Johansson (S)

2014/15:28 Vikten av riktigt jobbskapande

av *Hanif Bali* (M)

till arbetsmarknadsminister Ylva Johansson (S)

2014/15:29 Fri entré på statliga museer

av *Cecilia Magnusson* (M)

till kultur- och demokratiminister Alice Bah Kuhnke (MP)

2014/15:30 Sms-lån

av *Lotta Johnsson Fornarve* (V)

till statsrådet Per Bolund (MP)

2014/15:31 Effekter av 90-dagarsgarantin

av *Hanif Bali* (M)

till arbetsmarknadsminister Ylva Johansson (S)

2014/15:32 Hur räknar regeringen plustjänster/extratjänster?

av *Jenny Petersson* (M)
till arbetsmarknadsminister Ylva Johansson (S)

2014/15:33 Effekter av särskild löneskatt för äldre

av *Jessica Polfjärd* (M)
till finansminister Magdalena Andersson (S)

§ 10 Anmälan om frågor för skriftliga svar

Följande frågor för skriftliga svar hade framställts:

den 14 oktober

2014/15:16 Turkiets gränser

av *Amineh Kakabaveh* (V)
till utrikesminister Margot Wallström (S)

2014/15:17 Gaza

av *Mathias Sundin* (FP)
till utrikesminister Margot Wallström (S)

den 15 oktober

2014/15:18 Hårt klimat för förtroendevalda

av *Markus Wiechel* (SD)
till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2014/15:19 Hur regeringen motverkar rekryteringen av jihadister

av *Markus Wiechel* (SD)
till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

§ 11 Anmälan om skriftliga svar på frågor

Skriftliga svar på följande frågor hade kommit in:

den 15 oktober

2014/15:1 Den iranska regimens brott

av *Amineh Kakabaveh* (V)
till utrikesminister Margot Wallström (S)

2014/15:2 Akut situation i Kobane, Syrien

av *Hans Linde* (V)
till utrikesminister Margot Wallström (S)

2014/15:3 Situationen i Kobane

av *Fredrik Malm* (FP)
till utrikesminister Margot Wallström (S)

2014/15:7 Den fortsatta utvecklingen för Sveriges lantbruksuniversitet

av *Betty Malmberg* (M)
till landsbygdsminister Sven-Erik Bucht (S)

2014/15:6 Obligatorisk gymnasieskola

av *Roger Haddad* (FP)

till statsrådet Aida Hadzialic (S)

2014/15:4 Högre arbetsgivaravgifter för att anställa ungdomar

av *Roger Haddad* (FP)

till arbetsmarknadsminister Ylva Johansson (S)

2014/15:5 Insatser för att förebygga självmord bland åsrika människor

av *Barbro Westerholm* (FP)

till statsrådet Gabriel Wikström (S)

2014/15:8 Åtgärder mot oseriösa snabblåneföretag

av *Eva Sonidsson* (S)

till statsrådet Per Bolund (MP)

2014/15:9 Kommunernas ekonomi och ungas arbete

av *Torkild Strandberg* (FP)

till statsrådet Ardalan Shekarabi (S)

Prot. 2014/15:10

16 oktober

§ 12 Kammaren åtskildes kl. 15.04.

Förhandlingarna leddes av talmannen.

Vid protokollet

ANNALENA HANELL

/Eva-Lena Ekman

Innehållsförteckning

§ 1 Frågestund	1
Anf. 1 TALMANNEN	1
<i>Höjda kostnader för unga och äldre anställda</i>	<i>1</i>
Anf. 2 ELISABETH SVANTESSON (M)	1
Anf. 3 Närings- och innovationsminister MIKAEL DAMBERG (S)	1
Anf. 4 ELISABETH SVANTESSON (M)	2
Anf. 5 Närings- och innovationsminister MIKAEL DAMBERG (S)	2
<i>Särskild löneskatt för anställda över 65 år</i>	<i>3</i>
Anf. 6 PAULA BIELER (SD)	3
Anf. 7 Närings- och innovationsminister MIKAEL DAMBERG (S)	3
Anf. 8 PAULA BIELER (SD)	3
Anf. 9 Närings- och innovationsminister MIKAEL DAMBERG (S)	4
<i>Skattehöjningar för företagen</i>	<i>4</i>
Anf. 10 EMIL KÄLLSTRÖM (C)	4
Anf. 11 Närings- och innovationsminister MIKAEL DAMBERG (S)	4
Anf. 12 EMIL KÄLLSTRÖM (C)	5
Anf. 13 Närings- och innovationsminister MIKAEL DAMBERG (S)	5
<i>Målet om EU:s lägsta arbetslöshet 2020</i>	<i>5</i>
Anf. 14 INGEMAR NILSSON (S)	5
Anf. 15 Närings- och innovationsminister MIKAEL DAMBERG (S)	6
Anf. 16 INGEMAR NILSSON (S)	6
Anf. 17 Närings- och innovationsminister MIKAEL DAMBERG (S)	6
<i>Snabblåneföretag och skyddet för konsumenten</i>	<i>7</i>
Anf. 18 JESSIKA ROSWALL (M)	7
Anf. 19 Statsrådet PER BOLUND (MP)	7
Anf. 20 JESSIKA ROSWALL (M)	7
Anf. 21 Statsrådet PER BOLUND (MP)	8
<i>Åtgärder för fortsatt gruvdrift i Pajala</i>	<i>8</i>
Anf. 22 BIRGER LAHTI (V)	8
Anf. 23 Närings- och innovationsminister MIKAEL DAMBERG (S)	8
Anf. 24 BIRGER LAHTI (V)	9
Anf. 25 Närings- och innovationsminister MIKAEL DAMBERG (S)	9
<i>Konsekvenser av nedläggning av Bromma flygplats</i>	<i>9</i>
Anf. 26 JAN BJÖRKLUND (FP)	9
Anf. 27 Närings- och innovationsminister MIKAEL DAMBERG (S)	10
Anf. 28 JAN BJÖRKLUND (FP)	10

Anf. 29 Närings- och innovationsminister MIKAEL DAMBERG (S)	10
<i>Åtgärder för hållbar och miljöanpassad konsumtion</i>	11
Anf. 30 STINA BERGSTRÖM (MP)	11
Anf. 31 Statsrådet PER BOLUND (MP)	11
Anf. 32 STINA BERGSTRÖM (MP)	12
Anf. 33 Statsrådet PER BOLUND (MP)	12
<i>Vinster i välfärdsföretag</i>	12
Anf. 34 GÖRAN HÄGGLUND (KD)	12
Anf. 35 Närings- och innovationsminister MIKAEL DAMBERG (S)	13
Anf. 36 GÖRAN HÄGGLUND (KD)	13
Anf. 37 Närings- och innovationsminister MIKAEL DAMBERG (S)	13
<i>Effektiv användning av forskningsresurser</i>	14
Anf. 38 IDA DROUGGE (M)	14
Anf. 39 Statsrådet HELENE HELLMARK KNUTSSON (S)	14
Anf. 40 IDA DROUGGE (M)	14
Anf. 41 Statsrådet HELENE HELLMARK KNUTSSON (S)	15
<i>Gödselskatt</i>	15
Anf. 42 ANDERS FORSBERG (SD)	15
Anf. 43 Landsbygdsminister SVEN-ERIK BUCHT (S)	15
Anf. 44 ANDERS FORSBERG (SD)	16
Anf. 45 Landsbygdsminister SVEN-ERIK BUCHT (S)	16
<i>Samhällets krisberedskap</i>	16
Anf. 46 ANNA-LENA SÖRENSON (S)	16
Anf. 47 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S)	17
Anf. 48 ANNA-LENA SÖRENSON (S)	17
Anf. 49 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S)	17
<i>Bromma flygplats och Västsvenska paketet</i>	18
Anf. 50 ANDERS ÅKESSON (C)	18
Anf. 51 Närings- och innovationsminister MIKAEL DAMBERG (S)	18
Anf. 52 ANDERS ÅKESSON (C)	18
Anf. 53 Närings- och innovationsminister MIKAEL DAMBERG (S)	19
<i>Regelverket för utkastförbud i Östersjön och Västerhavet</i>	19
Anf. 54 JAN-OLOF LARSSON (S)	19
Anf. 55 Landsbygdsminister SVEN-ERIK BUCHT (S)	19
Anf. 56 JAN-OLOF LARSSON (S)	20
Anf. 57 Landsbygdsminister SVEN-ERIK BUCHT (S)	20
<i>Jobben i Pajala</i>	20
Anf. 58 HÅKAN SVENNELING (V)	20
Anf. 59 Närings- och innovationsminister MIKAEL DAMBERG (S)	20
Anf. 60 HÅKAN SVENNELING (V)	21
Anf. 61 Närings- och innovationsminister MIKAEL DAMBERG (S)	21

Anf. 62 TALMANNEN	21
§ 2 Avsägelse.....	21
§ 3 Anmälan om kompletteringsval	22
§ 4 Justering av protokoll	22
§ 5 Meddelande om debatt med anledning av budgetpropositionens avlämnande.....	22
§ 6 Anmälan om ersättare.....	22
§ 7 Anmälan om faktapromemorior	22
§ 8 Bordläggning.....	22
§ 9 Anmälan om interpellationer	23
§ 10 Anmälan om frågor för skriftliga svar	24
§ 11 Anmälan om skriftliga svar på frågor	24
§ 12 Kammaren åtskildes kl. 15.04.	25